

بررسی و تحلیل عوامل تأثیر گذار در شکل گیری هویت شهری و تبیین ارتباط آن با طراحی معماری

رضوانه منصوری^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشکده هنر و معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
rezvanehmansouri@yahoo.com

چکیده

همواره یکی از مسائل و مفاهیم پر اهمیت مورد توجه بشر، موضوع هویت بوده است و انسان همواره در پی این مهم تلاش نموده تا با معرفی صحیح هویت، مکان و مقام، آرمان های منبعث از جهان بینی را تبیین نماید؛ به همین دلیل در جهت ایجاد عوامل هویت دهنده به فرد، اجتماع و شهر به وسیله ی توجه به باطن و معنای اشیاء ایفای نقش میکند. همچنین هویت موضوعی است که تفاوت های سیمای شهر قدیم و سیمای شهر معاصر را موجب گشته است، و آنچه مسلم است در تمامی تحولات صورت گرفته در طول زمان وجود وجه مشترک زیبایی و تناسب در نظام کلی فضایی شهر و معماری آن بسیار مورد اهمیت قرار میگیرد تا در جهت نیل به ایجاد معماری شهری با هویت جامعه را هدایت نماید. بدین منظور شناخت عواملی که باعث ایجاد هویت در معماری و منظر شهری میگردند لازم است، و از آنجایی که سیمای شهرهای بی هویت کنونی حاصل التقاط فرهنگی امروز است، شناسایی و تحلیل مؤلفه های ایجاد اغتشاش و آشفتگی در هویت شهر مورد توجه قرار میگیرد، به همین دلیل در مقاله ی پیش رو پس از شناخت هویت و تعاریف آن در شهر و معماری؛ شناخت، بررسی و تحلیل عوامل تأثیر گذار در ایجاد هویت شهری انجام شد و در پی آن مؤلفه های ایجاد اغتشاش و آشفتگی شناسایی گردید تا با شناخت عوامل تأثیر گذار در جهت طراحی و شناخت شهر دارای هویت حرکت نماییم همچنین همانطور شهر رابطه اصلی و مهمی با طراحی معماری دارد، هویت در طراحی معماری شناسایی شد و ارتباط آن با عوامل تأثیر گذار در ایجاد هویت شهری تبیین گردید، سپس بعد از بررسی تصاویر نمونه از کالبد شهری ایران و جهان، هدف بررسی ارتباط و تأثیر عوامل معماری و شهری در ایجاد هویت شهری حاصل گردید.

واژه های کلیدی: هویت، معماری شهری، هویت معماری، عناصر معماری، هویت شهری، منظر شهری

۱- مقدمه

طراحی فضای شهری ما همواره از گذشته دارای هویت، اقتدار و استقلال ویژه بوده است، همچنین فضای شهری حاوی مفاهیمی است که نهایتاً منجر به مفاهیم بزرگتری چون تعلق خاطر و حس شهروندی گشته اند؛ اما واقعیت آن است که جدای از تعاریف فوق، شهر مکانی است که تعاملات شهری در آن به وقوع می پیوندد و مردم حس تعلق و شهروندی نسبت به شهر خود دارند و با فضای شهری ارتباط مأنوس برقرار مینمایند. وقتی سخن از هویت شهر می رود، تمایز شهرها از هم مطرح میشود، آنچه قابل تأمل است وجوه اشتراک و تمایز شهرها با هم است، صفات هویتی شهر بر صفات طبیعی، مصنوعی و انسانی شهر مستقر است، بدین ترتیب آنچه به عنوان تصویر در ذهن مردم متصور است ناشی از سازمان فضایی شهر است.